

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๑๑



ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๘/ว ๓๓๓๒๕
ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ
อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และเพื่อเป็นการเฝ้าระวังอย่างเข้มข้น กรมปศุสัตว์ได้ขยายเวลาเพื่อดำเนินโครงการ
เฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เป็นเวลา ๒ เดือน ระหว่าง
วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินโครงการเฝ้าระวัง
โรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ในระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ - ๓๑
มกราคม ๒๕๖๐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา
ดำเนินการ ดังนี้

๑. ประสานกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยสอบถาม
ลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา พร้อมจัดทำข้อมูลดังกล่าว

๒. กรณีเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตาย โดยมีลักษณะน่าสงสัยให้หวัดนกให้ดำเนินการ
แจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๓. ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ ทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณ
ใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและ
ดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๔. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อรองรับสถานการณ์การ
ระบาดของโรคไข้หวัดนก

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชชัย เลียงประเสริฐ)

ท้องถิ่นจังหวัดแพร่ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๙๗๓๓๖๖๙๕๕

15/มค/๖๐ (ส่งสาร)

พจนานุกรมศัพท์โรคไข้หวัดนก (ฉบับ) ๒ ๕๕๕

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๘/ว ๓๓๓๒๕๕



กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 74863
วันที่ 9 ส.ค. 2559
เวลา กรมปศุสัตว์

ถนนพญาไท กทม.๑๐๔๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

ตามที่กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ
 อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง อย่างต่อเนื่อง นั้น เนื่องจากในปัจจุบันยังคงมีรายงานการเกิดโรคไข้หวัดนกของประเทศไทย
 เพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการเฝ้าระวังโรคอย่างเข้มข้น กรมปศุสัตว์จึงได้ขยายระยะเวลาเพื่อ
 ดำเนินโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เป็น ๒ เดือน
 ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการต่อไปด้วย
 จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ เสงแสงชัย)
 รองอธิบดี รักษาราชการแทน
 อธิบดีกรมปศุสัตว์

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงาน...
เลขรับ 41245
วันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๕๙
เวลา

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
 โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๑๖๑ - ๓
 โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๔๘๖๒

1039
วันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๕๙
เวลา

โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๐

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการระบาดอย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่สามารถติดต่อไปยังคนและทำให้เสียชีวิตได้ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้ให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะไม่พบโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๘ ปีแล้ว แต่ยังคงมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกทั่วโลก รวมถึงในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันอย่างต่อเนื่อง โดยตลอดช่วงปี ๒๕๕๙ ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกโดยองค์การสุขภาพสัตว์โลก (OIE) พบจุดเกิดโรคที่เป็นเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (Highly pathogenic avian influenza, HPAI) จำนวน ๔๙๘ จุด และชนิดความรุนแรงต่ำ (Low pathogenic avian influenza, LPAI) จำนวน ๑๗๕ จุด

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคในประเทศไทย กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทยขึ้น ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อให้สามารถค้นหาสัตว์ที่ติดเชื้อได้อย่างรวดเร็ว ทั้งเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (HPAI) และชนิดความรุนแรงต่ำ (LPAI) ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในการควบคุมโรคทำได้อย่างทันท่วงที สามารถลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่นๆ ได้นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพที่ได้มาจากการเฝ้าระวังโรคยังนำมาใช้ในการวิเคราะห์การเกิดโรคในเชิงเวลา การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคจากดัชนีวัดความรุนแรงในสัตว์ปีกชนิดต่างๆ รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อค้นหาโรคที่ยังอาจแฝงตัวอยู่และทำการควบคุมและกำจัดโรคโดยเร็ว
- ๒.๒ เพื่อศึกษาและประเมินภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๓.๑ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย
 - ๓.๑.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
 - ๓.๑.๒ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ
 - ๓.๑.๓ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้ง ๗ แห่ง
 - ๓.๑.๔ ปศุสัตว์เขต ๑-๙
 - ๓.๑.๕ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด
- ๓.๒ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่
 - ๓.๒.๑ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - ๓.๒.๒ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข
 - ๓.๒.๓ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย
 - ๓.๒.๔ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐

ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

๕. วิธีดำเนินการ

๕.๑ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance)

เป้าหมาย : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์ปีก

การดำเนินการ :

๕.๑.๑ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์/เจ้าพนักงานสัตวบาล/พนักงานราชการกิจกรรมการป้องกันแก้ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนก/เจ้าหน้าที่จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์/อาสาพัฒนาปศุสัตว์/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค/และเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคโดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา และเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตายโดยมีลักษณะสงสัยโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๕.๑.๒ สัตวแพทย์ทำการตรวจสอบสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หากมีอาการตามนิยามโรคไข้หวัดนกให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ดังนี้

๑) เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีก จำนวน ๒-๕ ตัว ใส่ถุงพลาสติก ๒ ชั้น แล้วมัดปากถุงให้แน่น ส่งที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค เพื่อตรวจวินิจฉัยโรค

๒) เก็บประวัติสัตว์ปีก (รวมทั้งพิกัดจุดเกิดโรค) กรอกลงในแบบฟอร์ม รก.๑ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๕.๑.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รายงานตามแบบ รก.๑ ลงในระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก

๕.๑.๔ ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๕.๑.๕ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) หากไม่ใช่โรคไข้หวัดนกต้องวินิจฉัยด้วยการป่วย/ ตายดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๕.๑.๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคที่ได้รับจากห้องปฏิบัติการ ตามข้อ ๕.๑.๕ หรือผลการสอบสวนโรคลงในระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก

๕.๑.๗ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้รายงานผลการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกป่วยตายประจำวันทุกวัน กรณีไม่พบสัตว์ปีกป่วยตายให้รายงาน zero report ด้วย

๕.๒ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในสัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน (Backyard poultry)

เป้าหมาย :

๑) สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาด และพื้นที่ตำบลที่เลี้ยงสัตว์ปีกหนาแน่น ตามพื้นที่ที่กำหนด

๒) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่หมู่บ้านที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ตามพื้นที่ที่กำหนด

๓) สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณพื้นที่ตำบลที่มีแหล่งทำรังวางไข่ของนกและพื้นที่ตำบลที่มีนกอพยพจำนวนมากในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่และพื้นที่ที่มีนกอพยพจำนวนมาก ตามพื้นที่ที่กำหนด

การดำเนินการ

๕.๒.๑ ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์กำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาดโดยการสุ่ม ได้แก่พื้นที่หมู่บ้านที่มีสัตว์ปีกป่วยหรือตายผิดปกติ พื้นที่ตำบลที่เลี้ยงสัตว์ปีกหนาแน่น พื้นที่ตำบล ที่มีนกอพยพจำนวนมาก พื้นที่หมู่บ้านที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบ พื้นที่ตำบลที่มีแหล่งทำรังวางไข่ของนก

๕.๒.๒ การสุ่มเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก ดังนี้

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาด จำนวน ๔ ครัวเรือน ทุกหมู่บ้าน ของตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๕.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๕.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านใกล้พื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกและพื้นที่ตำบลมีนกอพยพจำนวนมากในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่และพื้นที่ตำบลมีนกอพยพจำนวนมาก จำนวน ๔ ครัวเรือน ในตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๕.๒.๑

๕.๒.๓ การเก็บตัวอย่าง ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีก ๕ ตัว (๑ หลอดตัวอย่าง) ต่อครัวเรือน (หากมีครัวเรือนไม่ครบ ๔ ครัวเรือน/หมู่บ้าน ให้เก็บตัวอย่างทุกครัวเรือนหรือถ้าครัวเรือนมีสัตว์ปีกไม่ครบ ๕ ตัว ให้เก็บทุกตัวที่เลี้ยงไว้) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามที่กำหนด โดยเน้นให้กรอกข้อมูลใน แบบ ตก.๑ เฉพาะกิจ ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๕.๓ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในเป็ดไล่ทุ่ง (Free-range duck)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab และ serum ในเป็ดไล่ทุ่งตามที่กำหนด

การดำเนินงาน

๕.๓.๑ สำนักงานควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่และจำนวนฝูงเป็ดที่เก็บตัวอย่าง

๕.๓.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มฝูงเป็ดไล่ทุ่งที่จะเก็บตัวอย่าง โดยให้เก็บตามจำนวนฝูงและอำเภอที่กำหนดไว้ ตามข้อ ๕.๓.๑

๕.๓.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ฝูงละ ๖๐ ตัว (๑๒ หลอดตัวอย่าง) และ serum สุ่มเก็บฝูงละ ๓๐ ตัว (ตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้เก็บตัวอย่างจากเป็ดตัวเดียวกัน) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามที่กำหนด โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๕.๔ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต ขจส.๒ (Certified slaughterhouse)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่างโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต ขจส. ๒

การดำเนินงาน

๕.๔.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกโดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี cloacal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/โรงฆ่า (สัตว์ปีก ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามแบบวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างที่กำหนด

๕.๕ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค (ไก่หรือเป็ด) (Live bird market)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก และตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- ๑) กล่องใส่สัตว์ปีกหรือบริเวณกรงสัตว์ปีกหรือภาชนะใส่สัตว์ปีกที่มีชีวิต
- ๒) ภาชนะที่ใช้บรรจุของเสียจากกระบวนการฆ่าสัตว์ (เช่น ลำไส้ ขนสัตว์ปีก เป็นต้น)
- ๓) ผ้าเช็ดโต๊ะที่เปียกชื้น ๔. โต๊ะวางซาก ตระกร้าหรือภาชนะที่ใช้ใส่ชิ้นส่วนไก่ที่ชำแหละแล้ว ในตลาด

ค้าสัตว์ปีก

การดำเนินงาน

๕.๕.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๖ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๖ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ ๑๐ ตัว (สัตว์ปีก ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามที่กำหนด

๕.๕.๒ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๖ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๖ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง environment swab (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อม) ร้านละ ๑๒ ก้านสำลี (๓ ก้านสำลี/๑ หลอดตัวอย่าง) จำนวนรวมทั้งสิ้น ๗๒ ก้านสำลี ต่อ ๑ ตลาด (๒๔ หลอดตัวอย่าง/๑ ตลาด) และเก็บตัวอย่างน้ำกินสำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก จำนวน ๑ ตัวอย่างต่อตลาดค้าสัตว์ปีก โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามที่กำหนด

๕.๖ การเฝ้าระวังโรคใช้หัตถ์นกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในตลาดค้าสัตว์ปีกสวยงาม (Pet bird market)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก และตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- ๑) กล่องใส่สัตว์ปีกหรือบริเวณกรงสัตว์ปีกหรือภาชนะใส่สัตว์ปีกที่มีชีวิต
- ๒) ผ้าเช็ดโต๊ะ โต๊ะ กระจกหรือภาชนะที่ใส่สัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก

การดำเนินงาน

๕.๖.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสวยงาม จำนวน ๖ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๖ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ ๑๐ ตัว (สัตว์ปีก ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามที่กำหนด

๕.๖.๒ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสวยงาม จำนวน ๖ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๖ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง environment swab (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อม) ร้านละ ๑๒ ก้านสำลี (๓ ก้านสำลี/๑ หลอดตัวอย่าง) จำนวนรวมทั้งสิ้น ๗๒ ก้านสำลี ต่อ ๑ ตลาด (๒๔ หลอดตัวอย่าง/๑ ตลาด) และเก็บตัวอย่างน้ำกินสำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก จำนวน ๑ ตัวอย่างต่อตลาดค้าสัตว์ปีก โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามที่กำหนด

๕.๗ การเฝ้าระวังโรคใช้หัตถ์นกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในไก่ไข่ ภายในโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ (Layer chicken in school of Royal Initiative Affairs and Special Activities)

เป้าหมาย : พื้นที่เลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ

การดำเนินงาน

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากไก่ไข่ โดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี oropharyngeal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/โรงเรียน (ไก่ไข่ ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามแบบวิธีการเก็บและส่งตัวอย่าง

๕.๘ การตรวจวินิจฉัยและรายงานผล

๕.๘.๑ การตรวจวินิจฉัย : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจตัวอย่างดังนี้

- ๑) ตรวจตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีกเพื่อหาสาเหตุของการป่วยตาย
- ๒) ตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab โดยการแยกเชื้อไวรัส Avian influenza หรือ Newcastle disease

๕.๘.๒ การรายงานผล : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค รายงานผลดังนี้

- ๑) รายงานผลการตรวจวินิจฉัยแยกโรคให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
 - ๒) รวบรวมผลการตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab
- ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ตามแบบฟอร์ม ดก.๒ เฉพาะกิจ และแบบฟอร์ม ภร.๒ ในรูปแบบไฟล์ Excel ทาง E-mail: birdflu@ddld.go.th ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๕.๘.๓ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

๑) ให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงานในท้องที่เป็นไฟล์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ตามแบบรายงาน X-ray ๑

๒) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรวบรวม โดยดำเนินการสรุปข้อมูลลงในแบบรายงาน X-ray ๑ และส่งข้อมูลมายัง E-mail: birdflu@dld.go.th ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ และทำสำเนาข้อมูลส่งถึงสำนักงานปศุสัตว์เขต ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๕.๙ กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

๖. การติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขตออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ เพื่อค้นหาโรคที่ยังอาจแฝงตัวอยู่และควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๗.๒ ทราบสถานะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมโรค และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้หวัดนกต่อไป

๘. งบประมาณ

กิจกรรมป้องกัน แก่ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้โอนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว